

Opleidingschip Maxima

Van onze verslaggever

IJmuiden * Tijdens het schooljaar bevolken leerlingen van het Maritiem College IJmuiden en de Maritieme Academie in Harlingen de Maxima, het opleidingschip. Maar tijdens de zomervakantie fungeert het 56 meter lange instructievaartuig als moederschip en varende wedstrijdcentrum bij de Schuttevaerrace, een wedstrijd waaraan ze-

lers, hardlopers en fietsers meedoen. De organisatie van het meerdaags spektakel ligt in handen van de Koninklijke Watersportvereniging Sneek (KWS). Deze vereniging heeft onlangs de Maxima voorgedragen voor de titel 'Boot van het Jaar 2016'. Het bestuur van Sneek Promotion heeft deze nominatie overgenomen. Tijdens de Sneekweek vrijdagavond is de plechtigheid waarbij het vaartuig de titel krijgt.

Leerlingen aan boord van de Maxima.

ARCHIEFFOTO.

IJmond

Wim Bosman op de plaats waar de Romeinen hun kamp hadden.

FOTO KOEN VAN EIJK

Kanaal eigenlijk het 'Neo-IJ'

Sporen van het Oer-IJ

Het Oer-IJ, een noordelijke vertakking van de Rijn, meanderde vroeger door de regio en mondde bij Castricum uit in zee. Deze krant gaat op zoek naar sporen van het Oer-IJ in het landschap.

Velsen * Wim Bosman heeft een suggestie. Het Noordzeekanaal vindt hij eigenlijk geen goede naam. „Ik noem het liever het 'Neo-IJ'. Vanmorgen bedacht. Wat vind je er van?”
Tja, goede vraag...
Om hem te kunnen beantwoorden neemt de Santpoorter - autodidactisch geoloog, beeldhouwer en actief lid van de Stichting Oer-IJ - de verslaggever mee terug naar de Romeinse tijd.
Liever nog verder, naar het neolithicum en de brons- en de ijzertijd, maar daar raakt je hoofd zo vol van. Weet nog maar eens de ene zandrug van de andere strandwal te onderscheiden.
Bosman weet dat. De bodem in deze streek heeft geen geheimen voor hem. Aan de hand van laagjes in de grond kan hij zien wie er op welk moment waar hebben gewoond.
„Hier heb je geen gesteente dat het verhaal van de geschiedenis vertelt, hier heb je de mensen. De grond verstuift en de mensen verdwijnen.

De grond is weer geschikt en ze komen weer terug. Soms wel tientallen keren achter elkaar. Je leest het in de bodem. Het is ongelooflijk fascinerend.”
Castellum
Nou goed, we gaan naar de Romeinen. We staan bij de parkeerplaats aan de rand van recreatiegebied Spaarnwoude waar de Wijkertunnel onder het kanaal verdwijnt. Bosman wijst naar twee nieuwe elektriciteitsmasten honderd meter verderop. „Daar was het eerste Romeinse castellum, Velsen 1 noemen we dat nu. Het lag op een verhoging. Zeer geschikt voor de Romeinen. Hoog en droog, maar toch op enige afstand van de lokale bewoners die een paar kilometer westwaarts woonden.”
Wegen kende het moerassige land niet. Schepen waren het vervoermiddel. De Romeinen kwamen dan ook over water, over de Rijn, de grensrivier die het door hen veroverde gebied scheidde van Germaanië, het land van de barbaren dat

ze aan hun rijk wilden toevoegen. Het waterstelsel had geen belemmeringen. Het Oer-IJ was een vertakking van de Rijn. De Romeinen noemden het Flevum. Heel lang bleven ze niet. Van 15 tot 28 na Christus. Algemeen wordt aangenomen dat ze zich toen hebben teruggetrokken na een aanval van de Friezen. In een waterput hebben archeologen later een Romein gevonden, bedekt met stenen. Twaalf jaar later keerden ze terug, om vervolgens tot het jaar 49 te blijven in 'Velsen 2', dat ze bouwden ter hoogte van de Velsertunnel. Bosman: „Mijn theorie is dat ze zich toen volledig op de verovering van Groot-Brittannië richtten en om strategische redenen dit gebied verlaten hebben.”
De Romeinse aanwezigheid in Velsen - die samenviel met het leven van Jezus Christus - duurde niet lang, maar is op allerlei manieren terug te zien. Neem het ontbreken van pollen van bomen in de bodemlaag uit het begin van de jaartelling. „Dat betekent dat de

Romeinen alle bomen hebben gekapt. Die hadden ze nodig voor hun schepen en als brandstof. Bergen houtsnippers hebben we gevonden. Als ik nog wel eens een rondleiding geef, dan geef ik de deelnemers een zakje mee. Dan zeg ik: alsjeblieft, houtsnippers uit de tijd van Jezus. Dan worden ze wild. Prachtig vinden ze dat.”
Erfgenaam
Bosman vervolgt: „Is het toeval dat het Noordzeekanaal precies ligt op de plaats van het Oer-IJ waar de Romeinen arriveerden en hun kamp bouwden? Nee, dat is geen toeval. Het Noordzeekanaal is de erfgenaam van het Oer-IJ. In feite is alleen de duinenrij open gegraven. De rest lag er al. Het is alleen maar versmald en gekanaliseerd. Het Oer-IJ bestaat dus nog gewoon.”
Dus, terugkomend op de vraag over het Neo-IJ, is het antwoord: geen speld tussen te krijgen.

Koen van Eijk